

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Centrum
T.a.v. mevr. T. Schotvanger
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon
Renate Pekaar
T +31615879384
r.pekaar@cultureelerfgoed.nl

Olonummer
5576519

Onze referentie
197861

Bijlagen
0

Datum 2 juni 2022
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Naam Amsterdam Museum
Adres Sint Luciënsteeg 27
Postcode/plaats 1012PM Amsterdam
Gemeente/provincie Amsterdam; Noord-Holland;
Monumentnummer 5467

Geacht college,

Op 22 april 2022 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe al eerder -eerst op 8 januari 2021- de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Sinds het eerste adviesverzoek is meerdere keren overleg gevoerd en werd het plan aangepast en verder uitgewerkt. Daarbij heb ik op 22 december 2020 en 14 januari 2022 preadviezen uitgebracht aan het Projectbureau Gemeente Amsterdam. De laatste aanvullende stukken heb ik ontvangen op 9 mei jl.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen met daaraan verbonden een aantal aanbevelingen en voorwaarden zoals beschreven onder 'Aanbevelingen en voorwaarden'.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

De aanvraag betreft de restauratie en verbouwing van het Amsterdam Museum.

Motivering

Mijn visie op de opgave in relatie tot de monumentale waarde van het complex
Het Amsterdam Museum is gevestigd in het voormalig Burgerweeshuis, een cultuurhistorisch zeer waardevol gebouwencomplex in de Amsterdamse binnenstad. Het complex is in de jaren 1965-'75 grondig gerestaureerd en verbouwd tot museum door de architecten Van Kasteel en Schipper. De interventies uit die tijd hebben mede het karakter van het huidige museum bepaald. Nu, vijftig jaar later, voldoet het museum niet meer aan huidige eisen die gesteld worden aan o.a. toegankelijkheid, routing, expositiecapaciteit, museumklimaat en duurzaamheid.

Ik hecht er belang aan dat het museum op de huidige locatie kan blijven functioneren en onderschrijf dat het museum daartoe gemoderniseerd en getransformeerd moet worden. Het inpassen van grotere museumzalen en het creëren van een integraal toegankelijke en continue museale route zijn wezenlijk onderdeel van deze opgave. Om dit te kunnen realiseren is de ruimte gezocht in de bouwdelen die in de jaren 1965-'75 al zijn gewijzigd. Hoewel hierdoor een deel van de interventies uit deze kenmerkende bouwfase weer ongedaan wordt gemaakt, onderschrijf ik dit uitgangspunt omdat hiermee de onderdelen met de hoogste cultuurhistorische waarde binnen het complex kunnen worden ontzien.

Een gevoelig planonderdeel is de inpassing van een nieuw entreegebied en een grote museumzaal in het hart van het museum ter plaatse van de Museumstraat. Met de introductie in de jaren 1965-'75 van deze binnenstraat ter plaatse van de vroegere Begijnensloot, werd de structuur van het complex zichtbaar gemaakt en ontstond er een openbaar toegankelijke doorgang. Dit karakteristieke -en geliefde- onderdeel van de vorige restauratie komt nu te vervallen, maar ook het nieuwe ontwerp houdt de historische structuur inzichtelijk en de 'doorwaadbaarheid' van het complex in stand. Er wordt nog steeds voorzien in een semiopenbare passage doordat het gehele entreegebied (de 'Stadshal' en de omloop) vrij toegankelijk is en de toegangen tot het complex blijven bestaan. Het doorzicht over de gehele lengte blijft behouden en het gemetselde gewelf van de duiker van de voormalige Begijnensloot wordt beleefbaar gemaakt.

Andere ingrijpende wijzigingen betreffen de (gedeeltelijke) sloop en nieuwbouw van enkele bouwdelen aan het Wezenpleintje en op de hoek van de St. Luciënsteeg en de Nieuwezijds Voorburgwal. Deze ingrepen zijn te verantwoorden mede door de kwaliteit van het nieuwe ontwerp. Het plan is gestoeld op grondige analyses, duidelijke uitgangspunten en een helder concept, niet alleen vanuit het programma, maar zeker ook vanuit de stedenbouwkundige structuur, de bouwhistorische ontwikkeling van het complex en de monumentale waarden.

Planontwikkeling; tussentijdse aanpassingen en nadere uitwerking

Sinds de eerste indiening van de vergunningaanvraag is de hoofdopzet van het plan niet gewijzigd, maar is het ontwerp doorontwikkeld en verder verfijnd. De nieuwe ingrepen zijn zich steeds beter gaan verhouden tot de historische bebouwing en de monumentale waarden. Enkele belangrijke wijzigingen die in de loop van het proces zijn doorgevoerd, betreffen het (gedeeltelijke) behoud van bouwdelen/muurwerk aan de Luciënsteeg en het Wezenpleintje, het aanpassen van de nieuwbouvvolumes zodat deze qua schaal beter afgestemd zijn op de omliggende bebouwing en de uitwerking van de nieuwbouw (en gevelindeling) achter de Jongensgalerij en Meisjespoort. Ook is er in materiaalgebruik en

detaillering gestreefd naar een wisselwerking tussen bestaand en nieuw. Hiermee is tegemoetgekomen aan mijn eerdere adviezen.

Ook voor de binnenruimtes is het plan inmiddels verder uitgewerkt. Er ligt een helder concept ('huizen rond een hof') en een zorgvuldig ontwerp voor het interieur en de materialisering en detaillering. De materialen (hout en steen) en het kleurenpalet (natureel) zorgen voor een samenhangend geheel, maar dragen door de verschillende toepassingen ook bij aan beleving en identiteit van de verschillende bouwdelen en de diverse functies die ze gaan krijgen. Het interieur van alle bouwdelen is door de eeuwen heen steeds opnieuw aangepast aan de functionele noodzaak van het moment en dat gebeurt nu weer. In de verbouwing in de jaren '70 zijn vrijwel alle historische interieuronderdelen, op de 'stijlkamers' na, verwijderd. Deze historische interieurs worden opgenomen in de nieuwe museale route. Het cascoherstel van de ruimtes valt binnen dit voorgelegde plan, de restauratie van de historische interieurs wordt separaat uitgewerkt.

Aanbevelingen en voorwaarden

Hoewel het plan inmiddels grotendeels voldragen is, heeft het op enkele punten nog nadere uitwerking en aandachtspunten ten aanzien van de uitvoering. Daarvoor geef ik u de volgende aanbevelingen mee:

- *Bouwhistorische opname tijdens (sloop)werkzaamheden*

Gelet op de historische gelaagdheid van het complex en de grootschalige verbouwingsplannen adviseer ik u om -in aanvulling op het bouwhistorisch onderzoek dat ten behoeve van de planvorming is uitgevoerd- een bouwhistorische opname te maken tijdens de uitvoering van de (ontmantelings- en sloop)werkzaamheden.

- *Uitwerking/inpassing installaties (ook in niet-museale ruimtes)*

Het interieurconcept heeft ook betrekking op de inpassing van installaties. Ik kan mij vinden in de principes en uitgangspunten, maar in het technisch ontwerp wordt hier in de uitwerking soms van afgeweken. Ik adviseer om (ook in de niet-museale ruimtes) extra aandacht te besteden aan de inpassing van de installaties. De specialisten van de RCE denken hier graag over mee.

- *Aandacht voor afstemming historische interieurs 'roerend' vs 'casco'*

De restauratie van (de roerende en enkele specifieke onderdelen van de) historische interieurs valt buiten de scope van de cascorestauratie en zal worden uitgevoerd door Museum Amsterdam. Goede afstemming tussen de twee opdrachtgevers is noodzakelijk, ook qua werkvolgorde.

- *Kleurstelling/kleuronderzoek historische interieuronderdelen*

Volgens het plan zullen alle 'stijlkamers' nog nader worden opgenomen, onderzocht, uitgetekend en ter beoordeling worden voorgelegd. Ook het kleurenpalet moet nog worden vastgesteld. Ik adviseer u hiertoe nader kleuronderzoek te laten doen en ook dit onderdeel ter nadere bespreking en beoordeling voor te laten leggen.

- *Isolerende maatregelen ter plaatse van de historische interieurs*

Over het algemeen zijn de verduurzamingsmaatregelen zoals het aanbrengen van isolatie goed ingepast in het ontwerp. Wat betreft de verduurzaming van de historische interieurs bestaan nog enkele vraagtekens, met name wat betreft de vensters. Ik adviseer u het type beglazing en de detaillering ter nadere bespreking en beoordeling voor te laten leggen.

- *Proefvlakken/mock-ups metselwerk, nieuwe vensteromlijstingen etc.*

Voor de nieuwe gevelvlakken wordt een baksteen voorgesteld die circulair vervaardigd zal worden uit de vrijkomende jaren '70 porisosteent. Dit zal in verschillende kleurtinten gebakken worden, zodat een verlopend palet ontstaat. De technische en esthetische eigenschappen zullen goed bemonsterd moeten worden. De RCE wordt graag bij dit proces betrokken. Dat geldt ook voor het ontwerp en de doorontwikkeling van de materialisering van de kaders/omlijstingen om nieuwe vensters en entrees.

Gelet op bovenstaande adviseer ik u de vergunning te verlenen met inachtneming van bovengenoemde aanbevelingen. Ik ben ervan overtuigd dat er is gekomen tot een evenwichtig transformatieplan dat weliswaar flink ingrijpt in het rijksmonument, maar tegelijkertijd getuigt van begrip van en respect voor het historische gebouwcomplex. Het doet voldoende recht aan de bijzondere geschiedenis en hoge architectuurhistorische waarde van dit rijksmonument op deze plek.

Uitgangspunten

Meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten vindt u bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

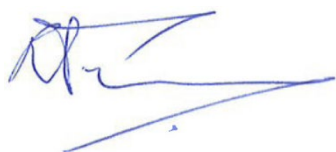
Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

Renate Pekaar
Adviseur Architectuurhistorie